

COFARM

PŘÍPADOVÁ STUDIE: Ekologická farma Bošina

Úvod

This case study focuses on cooperation at between an eco-farm in Bošina in the northern part of the Czech Republic that has been managed by a couple of middle aged farmers since 2001 and two other farmers from the surrounding area. The Bošina Family Farm is mainly specialized in livestock production. A slaughterhouse was established in 2012 by the husband and wife team and they allow the two neighbouring farmers to use their equipment for their own meat processing.

Základní informace

Verněřovice, severovýchodní část České republiky

Název Ekologická farma Bošina

Rok založení 2001

Druh spolupráce Sdílení strojů (maschinenring)

Počet farmářů/zapojených podniků 3

Internetové odkazy

www.masozfarmy.cz; <https://www.facebook.com/Ekofarma-Bo%C5%A1ina-570597466328804/timeline/>

Česká televize – televizní dokument

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/11854241073-toulava-kamera-na-venkove/217562221510004-nachodsko-a-ostravsko/video/559455>

Informace o farmě

Rozloha farmy

Farma Bošina – 353 hektarů
Další dva farmáři 290 + 124 hektarů

Popis farmy

Ekologická farma Bošina se nachází v malé vesničce Verněřovice, v nadmořské výšce 465 metrů. Jan Bošina a jeho manželka Lucie, jsou dva farmáři středního věku, kteří spravují 353 hektarů půdy. Půdu tvoří především pastviny, přičemž pouze 50 hektarů je orná půda, která se používá zejména k produkci pšenice. Rodinná farma Bošina se specializuje na živočišnou výrobu. Mají stádo Salerského skotu o 220 kusech, dále pak 80 prasat plemene Mangalica a také chovají drůbež včetně kuřat, kachen a hus. Všechna zvířata jsou chována v souladu s ekologickými normami. Od roku 2012 na farmě fungují jatka a bourárna masa.

V roce 2017 začali na farmě vyrábět bio uzené maso a založili nový farmářský obchod.

Informace o procesu spolupráce

Živočišnou výrobu a porážku hospodářských zvířat mají na starost sami vlastníci farmy. Další dva spolupracující zemědělci, kteří také hospodaří v ekologickém režimu, požádali o možnost používat jatka také pro porážku zpracování masa vlastního dobytka. Tito dva spolupracující zemědělci hospodaří v okolí cca do 25 kilometrů od farmy Bošina. Krátká vzdálenost mezi farmami je velkou výhodou, neboť zvířata se během přepravy zbytečně nestresují. Pro tento případ spolupráce nebylo potřeba získat žádné zvláštní vzdělání nebo odbornou přípravu. Hlavní dohoda mezi farmáři byla taková, že se budou snažit zajistit dobrý život zvířatům. Všechny aktivity jsou od počátku až do konce řízeny smlouvou mezi majiteli a farmáři, kteří přivázejí skot na porážku. Prasata a drůbež zde porážena nejsou.

Každé zvíře tráví poslední večer před porážkou ve stáji a je kontrolováno veterinářem, kterému je v souladu se smlouvou uhrazen pevný poplatek. Porážku a bourání masa provádí řezník, který je zaměstnancem farmy Bošina. Smlouva o ná-

kladech za práci řezníka stanovuje pevnou sazbu za jedno zvíře. Po vychlazení a rozbourání je maso převezeno do boxu, kde zraje. Veškeré náklady na dopravu jsou hrazeny jednotlivými farmáři. Metody zpracování masa jsou pro všechny farmáře stejné. Farmáři, kteří spolupracují, jsou také blízcí přátelé a sdílejí stejná očekávání a potřeby.

Kvůli velké poptávce po uzeném mase, se pracuje na přípravě také této formy zpracování a připravují se nové smlouvy. Ty budou vždy specifické pro daný produkt. Zařízení opět vlastní farma Bošina, pevná cena je stanovena za kilogram produktu (klobásy, salámy, atd.), a je samozřejmě nižší než konečná cena podobných výrobků při prodeji. Množství je obvykle malé, protože uzené maso a výrobky jsou určeny pouze rodinným příslušníkům nebo blízkým přátelům. Tyto produkty nejsou prodávány dalším zákazníkům.

Rady/doporučení

“ Nejdůležitějším faktorem pro spolupráci je výběr farmářů se stejnými principy a postoji k dobrým životním podmínkám zvířat (tzv. welfare). Všechny kroky zpracování masa musí být dohodnuty ve smlouvě, která se zakládá na pevně stanovených cenách. Kvůli hygienickým normám a bezpečnosti je doporučeno zaměstnat profesionálního řezníka. Nejlepší je dodržovat stejné postupy pro všechny produkty, aby byly zajištěny stejné hygienické a kvalitativní normy. Důležité je také stanovení cen před začátkem procesu zpracování masa a vše by mělo být nastíněno a napsáno v řádné smlouvě. Je důležité zohlednit do smluv náklady na energie spojené se zpracováním.

Nutná byla modernizace stávajících budov, výstavba nových přístřešků a instalace nových strojních zařízení, aby farma splňovala standardy výrobce vysoce kvalitního hovězího masa v ekologického režimu. Je důležité také zvážit postup předání farmy v podnikatelském plánu, aby byl jasnější pohled, co se v budoucnu stane s farmou. Byrokracie a nedostatek informací od úřadů představovaly pro farmu velký problém. Získat povolení provozovat jatka a nové prostory bylo obtížné a časově náročné.

Možnosti financování, konkrétně v rámci Programu rozvoje venkova, mohou být použity formou investic do zemědělských podniků a jsou velmi užitečné pro úspěšné předání farem dalším generacím. Pro řízení farmy je také potřebná stabilní základna odborných vědomostí. ”

Dotazy/Otázky

- Tento typ drobné spolupráce mezi farmáři není obvykle až tak obtížné založit. Uvažovali jste někdy o této možnosti? Bylo by možné založit tento typ spolupráce s některými vašimi sousedními farmáři?
- Přemýšleli jste někdy o výrobě produktů z autochtonních plemen jako o možnosti lépe zpeněžit produkci? Přemýšleli jste o výrobě speciálních regionálních výrobků? Je na takovou produkci někdo z vašich sousedních sedláků zaměřen? A pokud vás tato myšlenka zatím nenapadla, proč?

Klíčová slova

Klíčová slova o spolupráci

Sdílení strojů (maschinenring)
Zpracovávání
Sdílená infrastruktura/zařízení

Klíčová slova a farmě

Skot
Hospodářská zvířata
Ekologické/integrované/certifikované farmaření

Partneři

Limerick Institute of Technology:
(Irsko)
www.lit.ie/rdi

Hof und Leben GmbH
(Německo)
www.hofundleben.de

Asociace
soukromého
zemědělství ČR

Asociace Soukromého Zemelstvi
Ceske Republiky (Česká republika)
www.asz.cz

On Projects Advising SL
(Španělsko)
www.onprojects.es

Union de Agricultores y Ganaderos-
Jovenes Agricultores de Jaén (Španělsko)
www.coagjaen.es

Biotehniški Center Naklo
(Slovinsko)
www.bc-naklo.si

Confederazione Italiana Agricoltori Toscana
(Itálie)
www.ciatoscana.eu

European Landowners' Organisation
(Belgie)
www.europeanlandowners.org

Sociální Média

/CoFarm
www.facebook.com/CoFarm-1793897127551330

www.cofarm-erasmus.eu

/COFARM_ERASMUS
www.twitter.com/COFARM_ERASMUS

Webová stránka projektu

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací odpovídá výlučně autor. Publikace nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.
CO-FARM: Enhancing COoperation amongst FARMing entrepreneurs
Projekt č.: 2016-1-IE01-KA202-016870